

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

VOICE

**Bekæmpelse af seksuelle krænkelser i
idrætten gennem fortællinger af tidligere
krænkede udøvere**

August 2018

Kristine Bisgaard & Jan Toftegaard Støckel

SDU

Indhold

Forord	3
Introduktion	4
Begrebsafklaring.....	6
Krænkelleskontinuum	6
Grooming.....	6
Krænkede udøveres fortællinger	8
Louise	8
Michael.....	10
Lisa	11
Sandra.....	14
Hvad kan vi lære af fortællingerne?	16
Krænkerne (trænerne).....	16
Klubberne	16
Groomingprocessen.....	16
At gennemleve seksuelle krænkelser.....	18
Tavshed	18
Afslutning på krænkellesforløb.....	19
Konsekvenser	19
Politiske og idrætspolitiske reaktioner på baggrund af VOICE i Europa.....	19
Østrigske initiativer.....	20
Spanske initiativer	20
Engelske initiativer	20
Belgiske initiativer	20
Initiativer til inddragelse af tidligere krænkede udøvere.....	20
Anbefalinger på baggrund af VOICE	21
Referencer.....	23

Forord

Udgangspunktet for fremtidige forebyggelsesinitiativer må nødvendigvis ses i et bredere samfundsmæssigt perspektiv og tage afsæt i en koordineret indsats, hvor kommuner, idrætsorganisationer og foreninger arbejder sammen om at udvikle lovgivning, forebyggelse og uddannelse. DIF ønsker en styrket forebyggelse og ønsker at spille en aktiv rolle for at modvirke enhver form for krænkelse af idrætsudøveres, træneres og lederes integritet. Med den eksisterende viden om spændvidden af krænkende adfærd i idrættens verden er det DIF's anbefaling, at samtlige specialforbund og foreninger tager initiativ til at sikre en bredere og mere omfattende medlemsbeskyttelse, således færre oplever krænkende adfærd og flere oplever bedre kvalitet i deres idrætsliv med henblik på livslang trivsel og tilknytning til organiseret idræt.

Jan Darfelt, DIF

Introduktion

Siden 2007 har en række fælleseuropæiske samarbejdsprojekter – alle med dansk deltagelse – bidraget til at sætte fokus på forebyggelse og udvikling af politikker og strategier til bekæmpelse af seksuelle krænkelser i idrættens verden. Nærværende rapport beretter om den viden og de erfaringer, der er kommet ud af det nyeste fælleseuropæiske projekt *Voices for truth and dignity – combatting sexual violence in European Sport through the voices of those affected* (herefter forkortet til VOICE). Projektet er gennemført med deltagelse af syv europæiske lande, herunder Danmark. I hvert land har været et nationalt konsortium bestående af repræsentanter fra forskning, den organiserede idræt og en behandlingsorganisation for krænkede personer. Baggrunden for VOICE skal også ses i lyset af det seneste årtis stigende forsknings- og mediemæssige opmærksomhed på, og dokumentation af, tillidspersoners seksuelle krænkelser af unge idrætsudøvere, som har medført en udbredt konsensus blandt europæiske og globale idrætsorganisationer, børneorganisationer og interesse-NGO'er om nødvendigheden af sammenhængende politikker for forebyggelse.

UNICEF udgav i 2010 rapporten *Protecting Children From Violence In Sport* (Brackenridge, Fasting, Kirby, & Leahy, 2010). Rapporten sammenfatter primært den engelsksprogede litteratur og forskning foretaget i vestlige industrialiserede lande. Her anbefales det at øge den generelle viden om emnet, udvikle sammenhængende børnebeskyttelsespolitikker, skabe mulighed for relevante uddannelser i emnet og fremme de etiske retningslinjer for idrætspraksis. I forlængelse af rapporten beskriver Williams (2011), at på trods af manglende dokumentation fra asiatiske, afrikanske og sydamerikanske kontinenter så er der tilstrækkelig belæg for at konkludere at *"violence towards children in sport is not confined to any one particular country or any particular sport; nor is it perpetrated by any particular type of person"*.

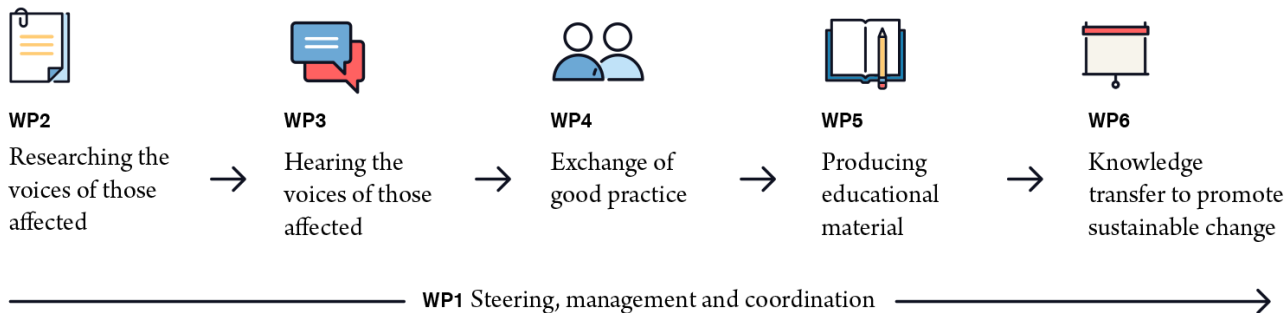
I 2016 gennemførte Europarådet en opdateret fælleseuropæisk kortlægning af kønsbaserede krænkelser inden for organiseret idræt og relevant lovgivning. I forbindelse med kortlægningen blev der foretaget en litteraturgennemgang af 41 europæiske forskningsstudier – heraf fire danske (Mergaert, Arnaut, Vertommen, & Lang, 2016). Rapporten viser at kønsbaserede krænkelser kan forekomme på alle idrætslige niveauer og i et meget bredt spekter af discipliner og kontekster. Undersøgelsen viser ligeledes, at eliteatleter er i betydelig større risiko for at blive udsat for seksuelle krænkelser end atleter på lavere idrætslige konkurrenceniveauer. Grundet forskellige metoder og definitioner i de inkluderede studier, har det vist sig overordentlig vanskeligt at fremstille sammenlignelige estimater for kønsbaserede krænkelser i idrætten. I de studier, som alene fokuserer på begrebet seksuelt misbrug, findes omfangstal mellem 2 og 14 %. I de studier, som operer med begrebet seksuelle krænkelser, findes tal for krænkelser med og uden fysisk kontakt, og her spænder omfangstallene mellem 5 og 17 %. Flere spørgeskemaundersøgelser viser, at de oftest forekommende krænkelser er uden fysisk kontakt (fx uønskede blikke og verbale krænkelser). På baggrund af de eksisterende undersøgelser kan det med rimelighed antages, at de mildere krænkelser er mere hyppigt forekommende end de grovere, som indebærer længerevarende fysisk kontakt. Dette stemmer overens med de erfaringer DIF har gjort sig på baggrund af de bekymringer og anmeldelser, der er kommet fra forældre og klubber, hvor de fleste af henvendelserne vedrører mildere former for blufærdighedskrænkelser.

Grundlaget for VOICE er etableret på baggrund af erkendelsen, at seksuelle krænkelser er et alvorligt og dokumenteret problem i samtlige vestlige landes idrætssystemer, og det fælles ønske om styrket forebyggelse. Frem for at fokusere på omfanget, som de fleste tidligere studier har gjort, har udgangspunktet for VOICE været at skabe en dybere forståelse for emnet, da dette ses som essentielt for at kunne forebygge. Før VOICE havde kun få studier søgt at skabe dybdegående indsigt i sagerne, og dem som havde oplevet seksuelle krænkelser i idrætten, var ofte gjort passive i forskning og formidling (Fasting & Sand, 2015). I

VOICE spiller de krænkede udøveres fortællinger en central rolle for at opnå viden, og efterfølgende for formidlingen til et bredere europæisk publikum af idrætsorganisationer. Formålene med VOICE var således

- At genere dybdegående forskningsdata om seksuelle krænkelser i europæisk idræt
- At skabe vidensdeling og producere uddannelsesressourcer

Projektet har løbet fra januar 2016 til juni 2018 og involveret seks projektdele (work packages – WP), som er illustreret på Figur 1.

Figur 1 - VOICE "work packages"

Den første WP har forløbet over hele projektet og handler om styring og koordinering af projektet. WP2 bestod af et interviewstudie, hvor tidligere krænkede udøvere delte deres oplevelser med forskere fra de respektive lande. Den tredje WP involverede planlægning og afholdelse af nationale konferencer, hvor DIF og Idrættens Hus dannede rammerne om den danske konference i maj 2017. Her stod tidligere krænkede udøvere på forskelligt vis frem med deres fortællinger, hvilket skabte et særligt fundament for dialog om idrættens ansvar og den fremtidige forebyggelse i Danmark. I WP4 delte forskere, europæiske idrætsorganisationer og børneorganisationer erfaringer fra WP2 og WP3 samt andet relevant vidensdeling fra de respektive lande, som kunne styrke det nationale arbejde. WP5 handlede om produktion af uddannelsesmateriale. I alt 7 videoklip blev planlagt til produktion på baggrund af de fortællinger, som var indsamlet gennem interviews i WP2. Hertil blev skabt et supplerende dialogværktøj, således materialet er anvendeligt til fx træneruddannelser og andre typer af undervisning og formidling. I den sidste WP blev der i maj 2018 afholdt en afsluttende europæisk konference i Köln med det formål at fremlægge og diskutere resultaterne af VOICE. I alt 120 deltagere var samlet til konference – cirka 30 krænkede udøvere og cirka 90 repræsentanter fra idrætsorganisationer, støtteorganisationer og universiteter.

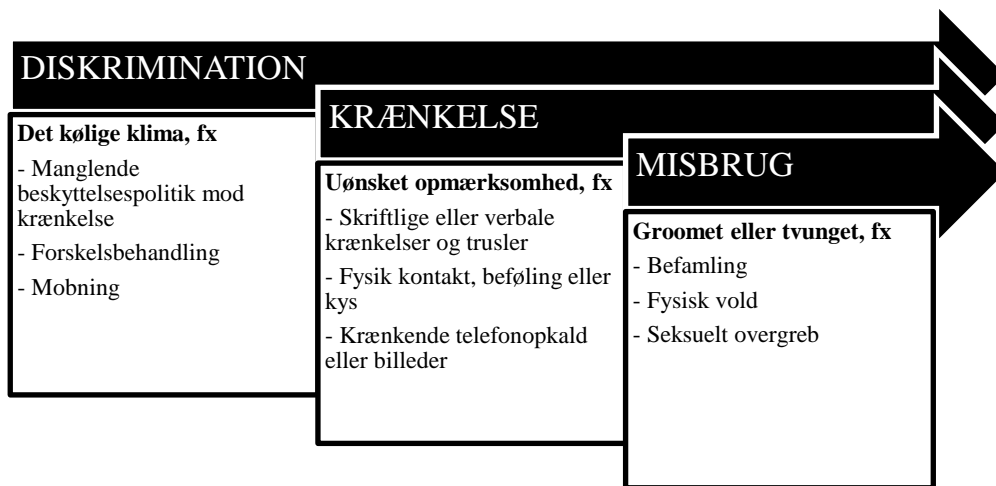
I denne rapport præsenteres nogle af de resultater, som blev fundet i den danske del af VOICE. Rapporten illustrer blandt andet udvalgte og meget personlige fortællinger fra fire udøvere, som har oplevet seksuelle krænkelser i deres respektive idrætter. Fortællingerne bidrager til at udfolde noget af den kompleksitet, der ofte ses i forbindelse med krænkelssager. Formålet er ikke at skræmme eller skabe afstandtagen, men snarere at give en dybere forståelse og nærhed til emnet. Ydermere præsenteres nogle af de idrætspolitiske effekter, som VOICE har haft på europæisk plan. På baggrund af dette vil rapporten afslutningsvist komme med anbefalinger for fremtidig forebyggelse i Danmark.

Begrebsafklaring

I litteraturen om seksuelle krænkelser benyttes forskellige definitioner og begreber. De følgende afsnit beskriver de centrale begreber, som anvendes i denne rapport, for således at give læseren et bedre afsæt for at kunne forholde sig til emnet.

Krænkelleskontinuum

Seksuelle krænkelser kan indebære mange forskellige verbale, digitale og kropslige adfærdsformer, der kan være af mildere eller grovere karakter. Brackenridge (1997) har foreslået et krænkelleskontinuum (Figur 2), som illustrerer forholdet mellem mildere og grovere krænkelser. Hun sætter diskrimination, krænkelser og misbrug op på en akse for at demonstrere en sammenhæng og en mulig udviklingstendens. Krænkende adfærd kan bevæge sig fra at omhandle et køligt klima præget af fx forskelsbehandling, mobning eller reduceret adgang til ressourcer; til at være mere personlig rettet og af intim karakter. Ikke alle seksuelle krænkelser er kriminelle og juridisk strafbare, men adfærden kan befinde sig i en gråzone, hvor individets subjektive grænser bestemmer, hvorvidt adfærden opfattes som krænkende (Nielsen, 2004). Hvordan krænkelser opleves hænger ofte sammen med varigheden af krænkellesforløbet, tillidsforholdets karakter, ligesom alder, udvikling samt hvordan afslutningen af relationen finder sted. I forhold til tolkning og skadevirkninger findes der flere eksempler på adfærd, som har været grænseoverskridende for en udøver uden at være ulovlige, mens der omvendt er udøvere, som på krænkelsetidspunktet ikke har fundet en ulovlig relation grænseoverskridende. Hertil er det vigtigt fremhæve straffelovens § 223, der tydeliggør, at det ikke er tilladt for trænere eller andre i undervisningsrelation at have samleje eller erstatning for samleje med personer under 18 år. Børn og unge under 18 år kan således ikke give samtykke.

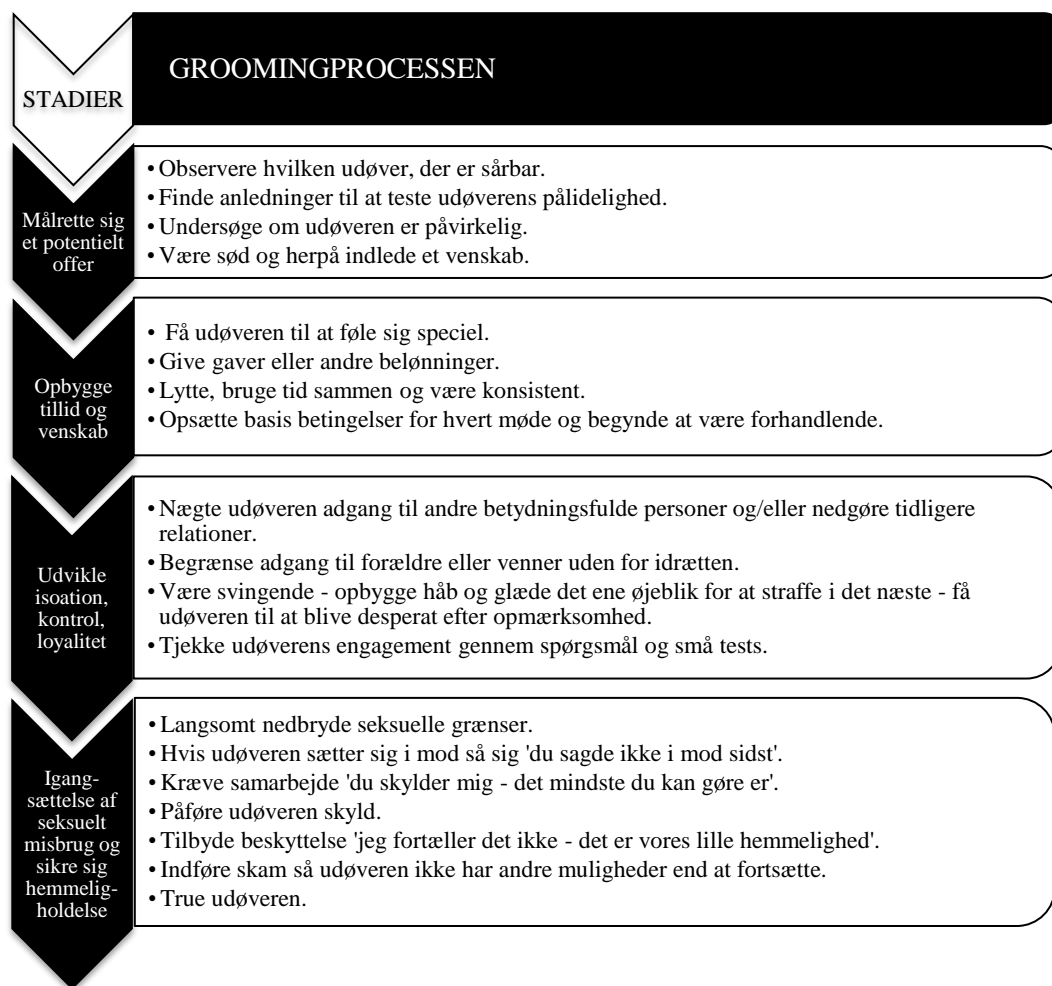

Figur 2 – Krænkelleskontinuum (Brackenridge, 1997)

Grooming

Grooming er processen, hvor en krænker, mere eller mindre bevidst, isolerer og forbereder sit offer (Brackenridge, 2001). På dansk kan grooming bedst oversættes til grænsenedbrydning eller manipulation (Nielsen, 2004). Inden for idræt udspiller grooming sig ofte gennem tillidsopbygning ved at få udøveren til at føle sig speciel, opbygge en forældre lignende og omsorgsfuld relation eller ved at hjælpe udøveren med at nå sine mål (Brackenridge & Fasting, 2005). I denne fase roses udøveren ofte for sine særlige evner, potentialer

eller præstationer. Hvor hurtig processen forløber afhænger af mange faktorer som bl.a. parternes alder, udvikling og følelsesmæssige behov. Der findes eksempler på groomingprocesser, der udspiller sig på en enkelt dag, mens andre foregår over adskillige år. Uanset varigheden ansues grooming som et redskab til at opnå adgang til intimitet (Fasting & Sand, 2015). Brackenridge (2001) beskriver groomingprocessen i fire stadier (Figur 3), som gør det muligt at forstå de mekanismer, der kan være på spil mellem træneren og udøveren. Disse stadier skal ses som faser, der overlapper hinanden og sker ikke nødvendigvis kronologisk.

Figur 3 - Groomingprocessen (Brackenridge, 2001)

Leberg (1997) beskriver også begrebet grooming, men specificerer, at grooming kan være fysisk, psykisk og social. *Fysisk grooming* omhandler den proces, hvor krænkeren bevæger sig fra ingen fysisk kontakt til nærhed og fysisk kontakt. *Psykisk grooming* af udøveren og hendes/hans familie handler om at opbygge tillid og herved mindske modstand mod fysisk intimitet. Ved *grooming af de sociale omgivelser* er det muligt at groome en hel familie eller et netværk til tillid, hvilket på et senere tidspunkt kan få dem til at forsvare træneren.

Krænkede udøveres fortællinger

De følgende fire fortællinger bygger på interviews med krænkede udøvere, som er indsamlet i forbindelse med VOICE projektet. Fortællingerne beretter om, hvordan de oplevede forskellige former for seksuelle krænkelser i deres respektive idrætter, og er skrevet med udgangspunkt i udøvernes egne ord.

Louise

Jeg havde en stabil opvækst i en rigtig kernefamilie med mor, far og søskende. Jeg startede til idræt da jeg var helt lille. Som 10-årig var jeg blevet dygtig nok til at komme på et konkurrencehold. Det var en lille klub med få hold, hvor alle kendte hinanden. På mit hold var vi omkring 20 piger, som trænede fire gang om ugen. Vi havde det rigtig sjovt, og det blev som en lille familie. Da jeg var omkring 15, fik vi en ny træner. Han forstod sig godt på at undervise en flok piger som os, og vi fik et mere venskabeligt forhold med ham sammenlignet med den tidligere træner. Der var altid en god stemning på holdet og en helt særlig dynamik under træning. Vores træner var seriøs på de rigtige tidspunkter, men ellers altid sjov og fjollet – han var lidt som en storebror. Der var også andre, som hjalp til på holdet, men han var der hver gang. Han brugte al sin tid på at gøre os dygtige.

Uden for træning tog han også hånd om os. Han kontaktede os via sms før eller efter træning for at sikre sig, at vi havde det godt, eller for at afstemme forventninger op til en konkurrence, komplimentere os for en god træning eller hvis han havde bekymringer om vores skader. Sådan stod det på i mange år, og det føltes helt naturligt. Han var altid opmuntrende og god til at give ros. Selv efter en dårlig træning skrev han, at han kunne se, jeg kæmpede. Vi talte ikke rigtig om pigerne imellem, hvad vi skrev med ham om, men vi vidste godt, at det var sådan, han gjorde. Alle havde i større eller mindre grad kontakt med ham uden for træningen.

Sms'erne var primært træningsrelaterede, men han kunne også finde på at skrive om andre ting. Han blev efterhånden den, jeg skrev mest med, og jeg tænkte ikke, at der var noget unormalt i det. Det føltes ikke forkert, og jeg holdte det ikke hemmeligt for mine forældre. Gennem årene var vi blevet mere tætte, men da jeg blev 18, tog hans adfærd over for mig en drejning. En gang hvor han kørte mig hjem efter en træning, spurgte han, om vi ikke skulle spise på McDonald's. Jeg tænkte, at det lød hyggeligt. Vi snakkede i lang tid, og jeg syntes umiddelbart, det var en behagelig samtale, men han spurgte meget ind til mig og de andre piger. Jeg tænkte ikke videre over det. Da jeg kom hjem, studsede min mor over vores tur, men jeg forsvarede mig lidt irriteret og fortalte, at det var helt normalt!

Kort tid efter skrev jeg med ham en aften, hvor han var til fest. Beskederne udviklede sig, og han skrev, at han synes, jeg var sød, og at jeg var en "guldpige" at have på sådan et hold. Jeg viste sms'en til en veninde, som straks fortalte mig, at det virkede forkert. Jeg blev i tvivl, men kort tid efter ringede han mig op. Vi snakkede lidt almindeligt, men pludselig spurgte han, om jeg havde tænkt på, at der kun var 11 år i mellem os. Jeg gik stå. Mit hjerte faldt helt ned i maven, og jeg blev kold og varm på samme tid. Jeg forstod det nu. Det gik op for mig, at alt det, der var gået forud – sms'erne, vores snak på McDonald's, komplimenterne på min personlighed, hans ros for min rolle på holdet – det var ikke den samme interesse, vi havde i det. Det var slet ikke den slags kontakt, jeg ville. Jeg havde indtil den dag kun set ham som min træner, og måske lidt som en ven eller storebror. Jeg holdt af ham og syntes, at vores samtaler havde været gode. Men da jeg opdagede, at han havde personlig interesse i mig, blev jeg ked af det. Jeg tænkte, at 11 år lige så godt kunne have været meget mere. I mine øje var gammel! Jeg blev også bange for at såre ham og fortælle, at jeg slet ikke havde det på samme måde, fordi jeg samtidig havde ondt af ham. Jeg vidste godt, at han havde en rodet familiebaggrund og havde svært ved at finde en kæreste, og at dette også kunne være årsager til, at han brugte al sin tid på vores hold. Jeg tror, han var ensom.

I tiden efter blev vi ved med at skrive sammen som før, og han lod som om intet var sket. Det blev oftere, og jeg begyndte nu at registrere, at beskederne ikke virkede normale mere. Han begyndte at bruge andre ord – fx skrev han, om vi skulle have en ”MSN-date” og sluttede sine beskeder med ”knus” eller ”kram”, som jeg ville gøre med mine veninder. Det var meget ubehageligt for mig, og jeg begyndte at blive nervøs, når han skrev. Jeg forsøgte at være afvisende eller at undgå at svare, men han blev ved og virkede insisterende. Efter et stykke tid besluttede jeg mig for at spørge min mor om hjælp. Det var grænseoverskridende for mig, men jeg kunne ikke holde den konstante nervøsitet ud. På baggrund af samtalen med min mor, sendte jeg ham en mail, hvor jeg skrev, at jeg ikke ville have, at han kontaktede mig med mindre det handlede om idrætten. Han forsøgte at glatte ud, men respekterede alligevel min besked. Jeg følte, jeg fik sagt fra.

Det viste sig, at han alligevel ikke stoppede. Der var en masse små hændelser, men hvor jeg ikke følte, jeg havde nok til at banke i bordet. Det var heller ikke rart at komme til træning mere, fordi han lod som ingenting – det var næsten skræmmende. Ikke en eneste gang kunne jeg se eller fornemme noget på ham. Der var intet til træning, som kunne kædes sammen med det, han skrev til mig. Selv under de individuelle instruktioner kunne jeg intet fornemme. Dette gjorde også, at jeg ofte glemte min nervøsitet, når vi kom i gang, fordi alt i lokalet var, som det plejede.

Beskederne udviklede sig yderligere, og han begyndte at skrive til mig før træning, om jeg ikke ville tage noget bestemt tøj på. De beskeder svarede jeg aldrig på, men han gjorde det flere gange. Det var meget ubehageligt at finde tøj til træning i denne periode. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle række ud efter, når jeg åbnede skabet. Jeg ville aldrig tage det på han skrev og ønskede på ingen måde at lægge op til noget. Det gav mig kuldegysninger, og jeg var bange for, at han skulle kigge på mig, men han kommenterede det ikke til træning, og jeg registrerede aldrig at han kiggede anderledes på mig. Det værste, jeg oplevede, var en aften, hvor han skrev og spurgte, om jeg var ”liderlig”. Jeg blev helt hvid i hovedet og måtte lægge mig på sofaen. Jeg blev så overrasket over, at han kunne tage det ord i brug. Det var meget grænseoverskridende, og jeg svarede ham aldrig.

Efter den besked begyndte han nu også at opføre sig anderledes til træning. Det var som om, han straffede mig. Uden nogen begrundelse lod han mig træne med andetholdet – væk fra mine nærmeste veninder. Jeg forstod aldrig hvorfor, han gjorde det, men jeg blev ked af det. Igen talte jeg med min mor om det, og jeg besluttede mig for at stoppe på holdet. Jeg skrev det til ham, og prøvede at forklare hvorfor. Han blev vred. Jeg måtte ikke komme og sige farvel til holdet den efterfølgende træning. Jeg fortalte det til dem i skolen i stedet. De synes også, hans opførsel var mærkelig, men kunne ikke gøre mere, da han jo stadig var deres træner.

For mig havde det hele udviklet sig langsomt gennem mange år. Det havde været svingende i perioder, hvor meget og hvad, han havde skrevet om. På et tidspunkt måtte jeg erfare, at han havde tilsvarende kontakt med andre piger, som var yngre end mig. En var også blevet spurgt til påklædning, en var blevet stalket på trods af klare afvisninger og nummerskift, en anden havde han fået til at sende udfordrende billeder af sig selv. Her blev jeg først rigtig ked af det og gal, og jeg følte, jeg måtte gøre noget. Jeg var blevet tilpas voksen til, at jeg ikke bare kunne lade det ske. Jo flere år der gik, og jo flere sager der dukkede op, jo mere opmærksom blev jeg på, at jeg var blevet krænket, og at jeg ikke selv var skyld i det.

Jeg samlede de berørte piger, og han blev meldt til politiet, men vi havde ikke nok til at dømme ham. Samtidig forsøgte jeg, at få ham fjernet fra klubben. Jeg talte med bestyrelsen, og forsøgte at overbevise dem om hans upassende adfærd. Bestyrelsen havde meget svært ved at se, hvorfor han ikke skulle være i klubben mere. De var uforstående over for de episoder, jeg beskrev, og fandt flere af dem fjollede. De spurgte de mig

gentagende gange; ”*jamen har han rørt ved dig?*” Til sidst lykkedes det mig at få dem til at suspendere ham. Efterfølgende blev han tilknyttet en anden klub – han var jo en af de dygtigste indenfor denne idræt. En gang imellem hører jeg stadig om piger, han skriver med. Det giver mig dårlig samvittighed.

Michael

Jeg voksede op i en velstillet middelklassefamilie som den yngste af 3 børn. Allerede da jeg var 3-4 år, fornemmede jeg spændinger mellem min mor og far, der gjorde mig utryg og usikker. Det var en utryghed, der voksede yderligere gennem årene, da vi som børn med jævne mellemrum var vidne til nogle meget voldsomme skænderier mellem mine forældre. Selvom det ikke var hver dag, så gjorde det ondt i maven, fordi jeg ikke fik forklaringer på, hvad der skete og hvorfor. Samtidigt var min mor meget indadvendt, trist og bekymret, men det var overladt til mig selv at forstå hvorfor. Jeg havde ikke nogen at betro mig til, og ikke noget sted at gå hen. Selvom vi også havde mange gode oplevelser som familie, så ændrede det ikke på, at jeg grundlæggende var både ængstelig og bange.

Den usikkerhed og ængstelighed tog jeg med mig ud i verden og derfor også i de første år af min skolegang. Til mit held voksede jeg langsomt ind i venskaber, hvor idræt var den altoverskyggende fælles interesse. Specielt fodbold blev mit fristed. Det var jeg god til, og det var noget, der gav status. Alligevel var jeg mest af alt en medløber, der konstant kæmpede for ikke at blive testet i andet end idræt. Jeg var også bange for at ende i slåskamp, hvor jeg helt sikkert ikke ville kunne klare mig. Da jeg blev syv år, startede jeg med at spille fodbold i vores lille lokale forstadsklub. Jeg elskede fodbold og spillede dagen lang enten med venner eller min storebror. I de første par år var min gang i klubben stadig præget af usikkerhed. Vi blev trænet af et par meget unge fyre, der ikke havde øje for en usikker dreng som mig eller dynamikken drengene imellem. Jeg følte mig ikke tryk. En dag fik vi en ny træner, som ændrede på det forhold.

Vores nye træner var omkring 35-40 år og en helt anden type. Træningen var altid forberedt, der var styr på det og et mål med træningen, men det føltes som en leg. Jeg oplevede også, at der blev taget hånd om os på en helt anden måde. Han var et meget roligt menneske, der snakkede med os og interesserede sig for os. Han spurgte ind til, hvordan vi havde det, og han både snakkede med og havde en meget god kontakt med vores forældre. Vi drenge, og ikke mindst jeg, blev meget hurtigt rigtig glad for ham. Han var sådan en man kunne betro sig til og repræsenterede lige præcis det, jeg savnede derhjemme. Når jeg var til fodbold, var det ligesom helle. Her blev der ikke råbt. Her blev der aldrig skældt ud. Var der konflikter tog han sig stille og roligt af dem og var med sin adfærd en fantastisk god rollemodel for os børn. Han behandlede alle med respekt. Jeg husker specielt den ro der faldt over mig, når han lagde sin hånd på mit bryst og talte med sin rolige stemme til mig, hvis jeg eksempelvis havde slået mig. Berøringer, som en hånd på skulderen eller på brystet, var sammen med hans rolige stemme og adfærd en del af hans måde at kommunikere med os på, og jeg nød det. Ud over at være vores træner var han også skoletandlæge, hvor jeg her oplevede samme ro og tryk i hans nærvær. Han lavede også små sammenkomster hjemme hos sig selv, hvor vi drenge hyggede os. Det faldt meget naturligt, og hans egen dreng var også en del af holdet. Som en del af træningen begyndte vi også at blive konditestet. Det foregik hjemme i kælderen på hans kondicykel, hvor vi hver især aftalte en tid til testen.

Jeg havde på alle måder en rigtig god tid indtil den dag, hvor jeg pludselig sad alene tilbage i omklædningsrummet efter en træning. Hånden på skulderen og den rolige snak udviklede sig til fysisk seksuel krænkelser. Snakken forstummede, der var blot stilhed, og jeg gik i chok. Følelsen inden i mig flyttede sig på et sekund fra velvære til et desperat ønske om at slippe ud af det omklædningsrum, komme væk! Jeg kunne ikke sige noget, jeg turde ikke. Her sad jeg sammen med den mand, som havde givet mig så

meget tryk, ro og glæde. Ham jeg kunne betro mig til og stole på som den eneste. Ham som var så vellidt af alle, både i klubben, af forældrene og af de andre drenge.

I den efterfølgende tid var jeg et kaos af ambivalente følelser. At give slip på det menneske, der var kommet til at betyde så meget for mig, havde jeg på den ene side ikke lyst til, men samtidigt var tanken om at blive alene med ham igen ubærlig. Jeg var også flov og skamfuld over det, der var sket, og var helt overbevist om, at jeg ikke kunne fortælle det til nogen. Ham, som havde vundet min tillid, og som jeg tidligere havde betroet mig til, var nu blevet min kræmper. Jeg følte mig fanget i disse følelser af både frygt og afhængighed.

Hvor mange gange han forgreb sig på mig, husker jeg ikke, men jeg husker den konstante kamp for ikke at blive alene med ham. Meget af min tid de efterfølgende to år gik med at få tilrettelagt det hele sådan, at jeg var sikker på, min far hentede mig til tiden, når træningen var slut, ellers sørgede jeg for at cykle selv. Det var en konstant kamp med ondt i maven, og det var ikke altid det lykkedes. Specielt husker jeg, hvordan jeg udsatte en konditester hjemme i hans kælder, fordi jeg uundgåeligt ville blive alene med ham der. Jeg fandt på alle mulige undskyldninger, men endte med at måtte lave en aftale, og resultatet blev som forventet. Endnu et overgreb.

En dag kom min far hjem fra arbejde og sagde, han ville snakke med mig. Han fortalte mig, at min træner ikke længere skulle være i klubben. Han fortalte også, at det var på grund af noget to af de andre drenge, havde fortalt. Jeg vidste alt for godt, hvad det handlede om, men havde ikke et ønske om at tale om det. Jeg var skamfuld omkring det, og desuden var jeg heller ikke vant til at tale om det der var svært – udover til min træner. I min familie var de svære følelser ofte anledningen til store skænderier, så jeg tænkte, det var bedre at holde mine oplevelser for mig selv. Min træner blev bortvist fra klubben, men ikke meldt til politiet. Jeg så ham aldrig igen. Jeg sad tilbage med ambivalente følelser og en form for sorg. Jeg projicerede alt skyld og skam over på mig selv, og det jeg tænkte mest på, var at jeg havde mistet en fortrolig – en som tog hånd om mig, når det blev svært.

Lisa

Jeg har haft en dejlig barndom, men da jeg var 14 år, flyttede vores far. Han havde i lang tid haft svingende depressioner. Det var derfor en svær periode, da jeg var omkring 14-15 år. Jeg boede nu alene med min mor og tre mindre søskende, hvilket betød, at jeg begyndte at tage rigtig meget ansvar derhjemme. Som 12-årig var jeg startet til kampsport sammen med min lillebror. Det var nu blevet et vigtigt afbryd fra hverdagen. Jeg elskede at gå til træning, vi var et stort hold der trænede sammen, og jeg havde mine to gode venner der.

Vores træner var meget hård. Det kunne man mærke på måden, han gik rundt på. Han havde trænnet siden han var ung, og hans sorte bælte var ret slidt – han havde haft det længe. Det var sådan noget man snakkede om. Han udstrålede, at han vidste tingene, og det var ham, der bestemte. Desuden havde han en lang uddannelse og høj stilling på sit arbejde. Der var noget meget autoritært over ham, også i måden han talte til os på. Jeg kan huske, at han sagde mit navn forkert de første to-tre år, og jeg turde ikke rette ham. Jeg lærte hurtigt reglerne, så det var ikke så tit mig der fik skæld ud, men andre kunne få at vide, at det, de gjorde, ikke var godt nok. Når vi var færdige, så smilede han alligevel – specielt til forældrene. Der var ikke nogle forældre, der ikke kunne lide ham, tror jeg.

I takt med at vi blev ældre, kom der nye til. Da jeg var 16-17 år fik jeg nogle gange lov til at varme holdet op. Jeg fik meget ros og blev ofte fremhævet som det gode eksempel, hvilket jeg var stolt af. Jeg fik en bestemt rolle på holdet, og det var nok fordi, jeg var så ansvarsfuld. Min mor kunne godt lide at komme og se os træne, så slappede hun lidt af, og kom væk hjemmefra. Hun var meget betaget af vores træner, hun synes, han var en dygtig mand, veltalende og sympatisk. Han vidste, hun var alene med os og begyndte at

tilbyde, at han gerne ville køre os hjem fra træning, da det kun tog 5 minutter ekstra for ham. Han blev langsomt en ven af familien, og spiste hos os en gang i mellem. Samtidig var vi steget i graderne og måtte derfor blive ekstra tid efter de andre. Min træner ville hjælpe mig med at opnå det sorte bælte. Jeg begyndte at få mere tid sammen med ham, og stille og roligt udviklede der sig et venskab og tættere forhold. Han tilbød nu også at hente mig fra gymnasiefester. En gang skrev han til mig, at jeg altid skulle ringe eller skrive, hvis jeg stod et sted og ikke kunne komme hjem. Så ville han komme og hente mig, fordi det ville en far gøre, hvis han var der. Min mor syntes, det var en stor hjælp. Han kunne tage os med i biografen, vi spiste ude ved ham, og vi kom med, når han var til stævner med forbundet.

Jeg havde det lidt svært socialt i gymnasiet. Jeg havde nogle rigtig gode venner, men jeg havde ikke noget tæt forhold, til dem jeg gik i klasse med. Jeg følte mig anderledes – jeg havde nogle andre interesser, jeg tog ikke med til festerne om fredagen, fordi jeg ville rigtig gerne træne lørdag morgen. Midt i gymnasiet blev jeg meget syg, og kunne ikke gå i skole i flere måneder. Min mor var meget bekymret, og snakkede med min træner om det. Da jeg fik det bedre, tilbød han min mor, at jeg kunne komme i ”aflastning” hos ham, som han kaldte det. Så kunne hun slappe lidt af. Det var min mor rigtig glad for, og hun kørte mig gerne derud. Nogle gange spiste hun med, og så blev jeg der måske resten af weekenden.

I hans hjem følte jeg mig tryk, og der var en meget varm stemning. Vi kunne snakke om alt muligt, og der var også plads i huset til at være sig selv. Han var som regel altid glad, lavede lækker mad, vi så film og hyggede os. Vi talte meget om min far, mor, søskende og kampsport. Vi talte også om skolen. Han havde også selv følt sig lidt anderledes i hans ungdomsår, så jeg kunne åbne mig meget op for ham. Jeg vidste godt, jeg ikke var hans barn, men det var den tryghed, jeg søgte hos ham. Da jeg var 17 år, havde jeg endnu ikke haft en rigtig kæreste eller nogle seksuelle erfaringer. Det vidste han, for det var også noget vi snakkede om. En aften hvor min mor havde kørt mig ud til ham, spiste hun sammen med os, og jeg skulle blive der i weekenden. Jeg havde sovet der 2-3 gange før. Vi havde siddet og snakket og set en film, mens min mor var der. Efter hun var taget hjem, sad vi oppe i hans sofa. Her lænede jeg mig ind til ham, som jeg ville gøre med min far, fordi jeg var træt. Han lagde armen rundt om mig, og jeg synes det var en rar fornemmelse af nærvær og omsorg. Senere begyndte han at nusse mig, og æ mig på armen, og til sidst også i ansigtet. Jeg følte mig usikker på, hvad der foregik. Det var meget intimt og privat, og jeg havde aldrig været så tæt på en dreng før. Jeg sad og tænkte over, hvad det betød, indtil han drejede mit hoved og kyssede mig på munden. Jeg havde ikke kysset nogen før, og vidste ikke hvad jeg skulle tænke. Det føltes ikke naturligt, men det var heller ikke et voldeligt overgreb, det var jo bildt og stille.

For første gang fortalte jeg ikke min mor, hvad der var sket. Det var en af grundene til, at jeg begyndte at få det rigtig svært. Jeg havde ikke nogen at snakke med om det, der skete. Dem fra mit hold vidste godt, at jeg sov der nogle gange, men det var ikke noget, jeg selv sagde højt. De skulle ikke tro, han bedre kunne lide mig. Jeg syntes, han favoriserede mig nok til træningen.

Næste gang jeg skulle sove ved ham, sagde han til mig, at jeg gerne måtte sove inde i hans seng. Jeg stoppede op og tøvede ved hans forslag, hvorefter han tilbød selv at sove på sofaen. Der var to ekstra værelser i huset, så jeg tænkte, at det var mærkeligt. Jeg turde ikke sige, at han skulle sove på sofaen, og gik derfor med til at sove i hans seng. Det var meget mærkeligt, og jeg havde det ikke godt. Vi lå længe og snakkede. Han komplimenterede min parfume, og gjorde mig opmærksom på, at jeg havde meget kolde hænder. Han tog min hånd og ville varme den, indtil jeg faldt i søvn. Han gav mig et godnat-kram og et kys på kinden. Næste morgen kom han ind, satte sig på sengen ved siden af mig, smilede og sagde at det var dejligt, at jeg havde været på besøg. Han gav mig et kys på kinden og kørte på arbejde.

Desværre var jeg nok lidt smigret, men det var jeg også i andre sammenhænge, når han roste mig til træning. Samtidig følte jeg, at linjerne ikke var trukket op på samme måde mere. Jeg vidste ikke længere, hvad han stod for. For hver gang jeg besøgte ham, skete der noget nyt. Han begyndte også at røre ved min krop. Jeg vidste aldrig, hvad jeg skulle gøre, og var derfor helt passiv. En aften udviklede det sig til et rigtigt samleje. Jeg vidste ikke, hvor jeg skulle kigge eller røre. Jeg fik fremstammet, at jeg ikke var på p-piller, men han svarede, at det kunne han godt styre.

Bagefter følte jeg, det var forkert. Det påvirkede mig meget, at jeg ikke kunne snakke med nogen om det. Hertil sagde han, at det var der ikke nogen, der behøvede at vide – der var ikke nogen, der ville forstå det. Jeg forsøgte at læse rigtig mange bøger om kærlighed, kærester og sex, men der var ikke nogen, som fortalte min historie. Begivenhederne ændrede også mit syn på ham til træning. Jeg kunne pludselig ikke holde samme fokus. Jeg havde fået en anden viden om ham. Til træning opførte han sig på samme måde over for mig, men jeg blev mere kropsbevidst. Under øvelser hvor vi var i nærkontakt, blev jeg mere bevidst om, at jeg følte det ubehageligt, når han var for tæt på mig. Jeg var også nervøs for om nogen lagde mærke til noget, og om han ville sige noget.

Trods de mange tanker, som gjorde mig både forvirret og ked af det, så lykkedes det mig at få det sorte bælte. Min træner var stolt af mig, og han forærede mig mit bælte. Jeg blev ved med at komme hos ham. Jeg følte ikke, at jeg var forelsket i ham, men jeg var forblændet eller betaget. Der var ikke andre, som viste mig den opmærksomhed. Det var ikke hver gang, jeg besøgte ham, at vi havde samleje. Jeg begyndte at kunne aflæse, når han tog min hånd eller rørte ved mit lår, så var det en dag, hvor han gerne ville i fysisk kontakt med mig. Hvis han ikke gjorde det, så blev jeg væk. Vores forhold blev aldrig defineret, og vi talte ikke om det. Kærester eller lignende blev aldrig nævnt, men han sagde tit til mig, at han holdte rigtig meget af mig, og jeg var dejlig, dygtig, smuk, og at jeg var noget særligt. En gang sagde han, at hvis det ikke havde været for alderen, så havde han giftet sig med mig.

Da jeg blev 18 år, var der stadig episoder, hvor vi så hinanden, men det var som om hans interesse for mig forsvandt. Heller ikke under træning støttede han mig som før. En dag fik jeg en besked på sms, at han havde fundet en kæreste på sin egen alder, men det ville ikke ændre på vores familieskab, kaldte han det. Det gjorde mig rigtig ked af det. Jeg ikke kunne forsætte til kampsport, hvilket var et stort nederlag for mig. Han accepterede min beslutning. Alligevel fortsatte vi med at snakke og skrive sammen nogle gange. En dag skrev han til mig, at jeg måtte gerne komme på besøg, ligesom jeg plejede at gøre. Der var noget mærkelig ved den måde, han skrev det på, men jeg tænkte, at det ville jeg gerne. Jeg manglede den tryghed, som han havde opbygget, og jeg manglede den støtte, jeg forbandt ham med. Vi havde samleje, og han gav udtryk for, at være ligeglads med hans kæreste. Det var den sidste gang, og det var rigtig ubehageligt. Jeg fortrød det bagefter, fordi der kunne jeg godt se, at jeg var blevet udnyttet. Det begyndte lige så stille at gå op for mig, at forholdet ikke havde følt rigtigt.

Et års tid efter den sidste overnatning hos ham, begyndte jeg at få det rigtig dårligt. Jeg var meget deprimeret og måtte også medicineres. Min psykiater hjalp mig til at forstå, at mine problemer var forbundet til det, jeg havde oplevet med min træner. Jeg fik endelig fortalt min familie, om det der var sket. Vi meldte ham til politiet og som følge heraf meldte han sig ud af klubben, men ingen vidste hvorfor. Det kom først frem under retssagen.

Han fortsatte med at være formand i forbundet, og mine forældre kontaktede dem for at få ham fjernet. De var bekendt med retssagen, men de ville støtte min træner, da de mente, det var en teenageforelskelse jeg havde, og at jeg skulle have hævn for, at han havde ”slået op” med mig. De sagde også, at jeg jo næsten var

18 år. En af dem var vred over min mors brev og skrev tilbage, at jeg jo ikke havde lidt nogen yderligere overlast og ikke var blevet gravid. Blandt andre trænere i klubben og forældre til børn, som vi var venner med, var der også flere som bakkede vores træner op. Til sidst fik vi et brev hvori der stod, at vi ikke længere var velkomne i klubben – hverken mine søskende eller jeg. Det var ikke fordi, jeg havde lyst til at komme der, men jeg blev ked af, at jeg var grunden til, at de ikke måtte. Heldigvis troede de vigtigste personer på mig. Min psykiater, familie, venner og ikke mindst politiet og anklagemyndigheden.

Sandra

Jeg voksede op med min mor, far og lillebror. Min lillebror var syg med astma, og min far arbejdede meget, så jeg så ham næsten kun i weekenden. Derfor passede min mor hjemmet alene, og jeg skulle forsøge at være til så lidt til besvær som muligt. Min mor arbejdede også i en svømmehal, hvilket betød, at jeg havde god adgang til faciliteterne. Jeg følte mig fri i vandet og nød derfor at komme ud og svømme. Da jeg var 15, startede jeg på et dykkerkursus hos en af de mandlige trænere i min mors svømmehal. Vi var kun to på holdet, og den anden pige var ældre end mig. Den første tid, da vi skulle lære at dykke, foregik i svømmehallen, hvor teknik, teori og sikkerhed skulle indøves. Det var sjovt at være til træning, og alle øvelserne var pakket ind i lege. Det kunne være fangeleg under vand eller aktiviteter med en bold.

Vores træner var meget aktiv og vellidt i foreningen. Han sad i bestyrelsen, og var altid meget hjælpsom. Han var lidt ældre end min far, og jeg havde altid oplevet ham som den stille type. Dykning er en idræt, hvor tillid betyder rigtig meget, fordi man er afhængig af hinanden, hvis noget skulle gå galt. Derfor talte vores træner altid meget om, hvor vigtigt det var, at vi kunne stole på hinanden, og at vi skulle passe på hinanden. Herved opstod der hurtigt et tillidsforhold. Jeg havde svært ved at overbevise min krop om, at jeg kunne blive lang tid under vandet og stadig få luft, men han var en dygtig træner, som var tålmodig med mig og altid stille og rolig. Han sagde tit ”vi prøver bare igen, du skal nok lære det” med en anerkendende hånd på skulderen. Alle de små skridt, vi tog, betød at jeg kom til at stole på ham.

De første berøringer, synes jeg, var ubehagelige, men de kunne altid gemmes i legen. I starten tænkte jeg, at det måtte være et tilfælde, når han kom til at røre mig på bagdelen eller op af benene, fordi vi legede fangeleg. Jeg havde en fornemmelse af, at det var forkert, men jeg forstod ikke hvad der foregik. Jeg var i tvivl, om det var okay. Jeg husker tydeligt en gang, hvor vi dykkede på tre meter, og han havde fundet en lille sten på bunden af bassinet. Vi brugte den som bold, fordi den flød rundt i vandet. I legen puttede han den pludselig ned i min badedragt. Det var ikke rart, men jeg vidste ikke, om jeg skulle lade den være, eller om jeg skulle prøve at få den ud. Jeg forsøgte at skubbe den op igen, men da jeg kiggede op på ham, blev jeg forskrækket. Jeg havde aldrig set ham sådan før – han holdt øje med mig og så ophidset ud. Det var som om, han tog tøjet af mig med øjnene i det han afventede, hvordan jeg ville få stenen ud. Jeg fik den til at falde til bunden, og der skete ikke mere.

Efter noget tid stoppede den anden pige på holdet. Da jeg blev alene med ham til træning, ændrede hans berøringer sig, og han blev mere nærgående. Jeg begyndte at tænke mere over det, da han også rørte mig på brysterne eller inderlårerne. Jeg undrede mig over, hvorfor det aldrig var armen han ramte. Berøringerne skete altid på et tidspunkt, hvor det var svært at sige fra. Under vandet kunne jeg ikke sige noget og følte mig på den måde fanget i elementet. Selvom jeg var den eneste han underviste, kunne der være mange andre i svømmehalen, så han var altid forsigtig, at ingen så det. Når vi kom op af vandet, ændrede han adfærd. Det var som om, at der ikke var sket noget, og han blev igen den hjælpsomme træner. Jeg fik aldrig en chance for at sige noget, når der var andre dykkere – han fortalte dem altid om hvor godt det gik, og hvor dygtig jeg var. Jeg havde flere gange lyst til at sige noget, men med den måde han fik startet samtalen med de andre, var jeg sikker på, at ingen ville tro på mig. Sådan stod det på omkring et halvt år.

Jeg kunne godt være nervøs, når jeg skulle til træning, men jeg fik mig selv overbevist om, at det bare var noget, jeg bildte mig ind – han gjorde jo ikke noget. Berøringerne var for mig en helt ny oplevelse. Jeg vidste ikke, at sådan noget kunne foregå. Jeg havde aldrig haft en kæreste og var vokset op i en familie, hvor der ikke blev snakket om seksualitet. Det betød, at jeg var meget i tvivl om, hvad der skete, og jeg fik det aldrig afklaret. Jeg følte ikke, at jeg kunne gå hjem og spørge mine forældre til råds, og jeg havde ikke belæg nok for mine oplevelser. Der var ingen, som ville tro på mig.

Da jeg blev 16, kunne jeg tage min dykkerprøve. Han var til stede under hele prøven, hvilket gav mig en blandet følelse af ubehag og tryghed, men da jeg bestod, var jeg rigtig glad. Allerede weekenden efter var jeg med på en dykkertur. Det var svært for mine forældre at få til at gå op med transport, så jeg fik tilbudt at køre med min træner. På vej hjem var der kun os i bilen. På et tidspunkt sagde han, at han skulle på toilet og holdt ind på en rastepads. Han gik ud af bilen, men kom i stedet over og åbnede min dør. Jeg nåede ikke at tænke, før han lænede sig ind over mig, mens han rørte mig mellem benene. Han talte til mig, og sagde at jeg så træt ud efter en lang dag. Jeg blev bange og forsøgte at skubbe ham væk. Her tog han fat i min arm og holdt den oppe, så senen strammede til. Han tog nu sine hænder op under min bluse og forsøgte at kysse mig. Jeg ved ikke hvor lang tid det stod på, men pludselig kom der billygter bagfra. Han slap, lukkede døren, satte sig i bilen og kørte videre. Jeg var rædselsslående og sad helt stille og holdt øje med hvert et vejskilt. Jeg frygtede, at der skulle komme en rastepads igen. Der skete ikke mere, og han skiftede tilbage til sin venlige karakter, hvor han talte almindeligt til mig med sin rolige stemme. Da vi nåede hjem, smilede han, takkede for en dejlig aften og bad mig hilse mine forældre.

Jeg var målløs og forstod slet ikke, hvad der lige var sket. Jeg blev i tvivl, om oplevelserne på rastepadsen var noget, jeg havde drømt. Hvordan kunne han være så modbydelig i det ene sekund og det næste være helt almindelig? Det var sent, så mine forældre sov. Jeg gik op på mit værelse og lukkede døren. Jeg sov meget uroligt den nat, men overvejede ikke på noget tidspunkt at sige det til mine forældre. Jeg kæmpede mig igennem de efterfølgende dage med en facade, så andre ikke skulle stille spørgsmål. Ingen ville tro på mig, hvis jeg sagde noget. Da det blev torsdag kom jeg i et dilemma. Hvis jeg ikke tog til dykkertræning, ville der blive sat spørgsmålstejn ved hvorfor, men jeg frygtede at møde ham i svømmehallen. Jeg tog alligevel til træning. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre af mig selv, men han holdt sig på afstand, og jeg blev igen i tvivl, om jeg havde bildt mig noget ind.

Der var mange i svømmehallen den dag, og han var sød og rolig, som da jeg startede til dykning. Jeg begyndte at slappe mere af. Senere skulle vi lave en øvelse, hvor vi på skift skubbede hinanden frem i vandet ved at holde fast i fødderne. Det gik fint indtil jeg opdagede, at der ikke var flere i bassinet. Det var kun et splitsekund efter, jeg tænkte, at jeg skulle skynde mig hen til kanten, da han greb rundt om mine ben. Han tog hænderne op under min badedragt og rørte mig mellem benene. Jeg prøvede at komme op, men hans greb om mine ben holdte mit hoved under vand, så jeg ikke kunne få luft. Hans berøringer var voldsomme og gjorde ondt, men jeg var ikke klar over, hvad han gjorde ved mig. Jeg kan ikke huske ret meget af overgrebet, fordi det på det tidspunkt handlede mere om overlevelse.

Jeg tror, han kunne mærke, at jeg var tæt på at miste bevidstheden, og da slap han. Jeg kan ikke huske hvordan, jeg kom i land og ud i omklædningsrummet, men da jeg stod under bruseren, besvimelede jeg. Da jeg vågnede igen, var jeg meget omtåget. Jeg samlede kræfter og løb ud i en omklædningsbås, hvor jeg kunne låse døren indefra. Der sad jeg noget tid og lyttede efter, om han var gået. Jeg turde ikke gå hjem, for jeg vidste ikke hvor han var, så jeg gik op i cafeteriet, hvor der sad nogle andre. Pludselig mærkede jeg nogle hænder på mine skuldre. Han stod bag ved mig og spurgte med sin rolige stemme, om han skulle køre mig hjem. Jeg skreg indvendig – han skulle bare slet ikke komme i nærheden af mig! Da jeg åbnede munden,

sagde jeg stille, at jeg ville finde en anden måde at komme hjem på. Jeg var blevet opdraget til at svare høfligt. Jeg var et kaos indvendigt og vidste ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg sad og ventede til han var væk og begyndte at gå hjem. Da jeg var halvejs, løb jeg.

Da jeg kom hjem, gik jeg op på mit værelse. Min mor kom op, og der kunne jeg ikke holde mine oplevelser tilbage mere. Jeg begyndte at fortælle hende, at han havde rørt mig under min badedragt. Min mor sagde ikke noget, men jeg kunne fornemme, at hun ikke kunne rumme, det jeg fortalte. Ud fra hendes kropsholdning og ansigtsudtryk vurderende jeg, at det var bedst, jeg ikke fortalte, at jeg havde været tæt på at drukne. Mine forældre var blevet meget kedede af det og vrede, den aften jeg fortalte om overgrebet. De besluttede sig for at beskytte mig ved ikke at gøre med ud af sagen. De ville gøre alt for at stoppe min træner, men følte de manglende beviser. Min far startede i dykkerklubben for at beskytte mig, men også for at holde øje med min træner. Hvis han kunne finde beviser, ville det måske være muligt at få ham ud af klubben.

Hvad kan vi lære af fortællingerne?

Disse fire fortællinger repræsenterer forskellige former for seksuelle krænkelser jævnfør krænkelsekontinuummet. Louise oplevede udelukkende krænkelser uden fysisk kontakt, mens Sandra blev udsat for to fysiske overgreb. Michael og Lisa gennemlevede et længere misbrug. Selvom hver fortælling er unik, findes der flere fællestræk mellem deres oplevelser, som vil beskrives i de følgende afsnit. Disse er forhold, som bør indtænkes i fremtidig forebyggelse.

Krænkerne (trænerne)

Krænkerne i de fire fortællinger, som er fremstillet i denne rapport, var træneren. Dette var også gældende for 56 af de 72 interviews, som blev indsamlet i forbindelse med VOICE. De resterende var andre autoritetspersoner tilknyttet udøveren eller holdkammerater. Lisa, Louise, Sandra og Michaels træner havde alle til fælles, at de var meget vellidt og anerkendt for deres arbejde i klubben. Ydermere havde de opbygget status i de respektive idrætter gennem deres talent og personlighed. De havde gode relationer til andre i klubben og forældrene. På overfladen adskilte disse krænker sig derfor ikke fra andre engagerede trænere, hvilket gjorde dem yderst vanskelige at genkende.

Klubberne

Klubberne blev alle beskrevet som et trygt og sjovt sted at være, før krænkelserne begyndte. De var mindre lokale klubber hvor alle kendte hinanden. Forældrene stolede på trænerne og satte stor pris på det arbejde og den støtte, som de ydede for udøverne. Både Lisa, Louise og Michaels træner inviterede sine udøvere til sin private bolig, uden nogen satte spørgsmålstejn. Det var således muligt for trænerne at normalisere den tætte relation som en del af kulturen på holdet. Fortællingerne viser, at seksuelle krænkelser kan opstå i både store og små klubber, samt på alle niveauer, hvilket således supplerer den eksisterende litteratur.

Groomingprocessen

Både Lisa, Louise, Sandra og Michael blev udsat for grooming gennem en langsom tillidsopbygning og grænsenedbrydning. Anvendes Lebergs (1997) groomingbegreber kan trænerens adfærd opdeles i fysisk- og psykisk grooming, samt grooming af de sociale omgivelser.

Sandra, Lisa og Michael blev udsat for fysiske grooming, hvor uskyldige berøringer udviklede sig og langsomt nedbrød grænser. Sandra beskrev, hvordan det startede med et anerkendende klap på skulderen, som senere blev til at klap i bagdelen. Træneren testede hende under vandet gennem en masse lege, hvor han "tilfældigt" kom til at røre ved hendes krop. Når han fandt ud af, at hun ikke var i stand til at fortælle nogen

om det, gik han et skridt videre. Lisas træner nedbrød langsom hendes intime grænser ved at tage små skridt, hver gang hun besøgte ham. Den første gang var det altid ubehageligt, men hans forsigtighed og omsorg forhindrede Lisa i at gøre modstand. For Michael var den fysiske grooming anderledes. Træneren udviste en faderlig omsorg, som behagede Michael. Berøringer på skulderen eller brystet fik ham til at slappe af.

Den psykiske grooming handler i høj grad om tillidsopbygning. Hertil er der flere eksempler i udøvernes fortællinger. Sandra, Lise og Louise blev ofte rost af deres trænere, hvilket gav dem tro på sig selv, og fik dem til at føle sig trygge i undervisningsrelationen. Sandras træner talte desuden meget om at kunne stole på hinanden under vandet og var altid tålmodig og rolig. Denne adfærd fik hende til at ignorere følelsen af ubehag, da han startede med at røre hende under vandet. Hun forsøgte i stedet at overbevise sig selv om, at det var et uheld, fordi han altid var god ved hende. Lisas træner opbyggede en faderlig relation til hende, hvor han hjalp med transport, støttede hende ekstra i idrætten og ydermere åbnede sig op og blottede sine egne svage sider for hende. Louises træner udviste stor interesse og omsorg, gennem de mange sms'er han sendte hende på ugebasis i løbet af flere år. I starten handlede de mest om idræt, men blev løbende mere private. Louise registrerede ikke, at han gennem årene udviklede en anden interesse for hende, hvorfor det kom som et chok, da hun fandt ud af det. Beskederne var gået fra at være støttende til afsøgende, og efter hans kommentar på de 11 år blev de også grænseoverskridende. Selvom hun ikke brød sig om de ord han brugte, fik de små skridt langsomt normaliseret hans adfærd.

Ud over den fysiske og psykiske grooming, beskriver Leberg (1997) også den tredje kategori af grooming, hvor også miljøet omkring udøveren groomes. Forældrene til de krænkede udøvere havde ligeledes tillid til de respektive trænere frem til den dag, hvor de blev afsløret. De stolede på trænerne og fandt det desuden som en stor hjælp, når de fx kunne give et lift i bilen, som det var tilfældet for Lisa, Louise og Sandra. Lisas træner blev en ven af familien. Han blev inviteret på aftensmad, og Lisas mor og søskende kom også på besøg i hans hjem. Denne meget nære relation gjorde, at Lisas mor stolede på ham, og derfor ikke fandt det forkert eller risikabelt, når Lisa overnattede der. Sandras mor kendte også træneren godt. Hun arbejdede i den svømmehal, hvor overgrebene fandt sted, og havde altid kendt træneren som en rar og hjælpsom mand. Ud over relationen til forældrene var de respektive trænere også anerkendt i lokalmiljøet. Michaels træner var skoletandlæge, Sandras og Lisas trænere var bestyrelsesmedlemmer i de respektive klubber, og Louises træner var højt respekteret på grund af hans talent. Hans høje status og venskab til flere fra bestyrelsen, gjorde det vanskeligt for Louise at overbevise dem om, at han skulle suspenderes. Dette var også tilfældet for Lisa, som stadig måtte kæmpe mod klubben og forbundet efter træneren var blevet dømt.

Disse fortællinger viser, at den relation, som de respektive trænere opbygger til forældrene og andre i idrætsmiljøet, gør det lettere for træneren at gennemføre grooming og sværere for udøverne at fortælle om deres oplevelser. Ingen fra klubben satte spørgsmålstejn ved mængden af sms'er, som Louises træner sendte til pigerne. Dette var en accepteret del af hans måde at være træner på. Ydermere var der ingen, der reagerede på, at Michaels træner afholdte konditester i sin private kælder med kun en dreng af gangen. I Lisas klub vidste de også, at hun nogle gange overnattede ved træneren, men ingen satte spørgsmålstejn ved dette. Sandra var alene i bilen og i svømmehallen med træneren, og disse situationer gjorde det muligt at gennemføre overgrebene.

Isolation af udøveren er en væsentlig del af groomingprocessen. Louises træner brugte sms'erne til at isolere hende. Dette var et effektivt redskab til at have hyppig og privat kontakt med hende uden nogen vidste det og kunne sætte spørgsmålstejn. For Michael tog træneren en faderlig rolle, og opbyggede således et bånd, som Michael ikke havde med sine forældre, hvor han følte sig tryk. Dette blev til dels et afhængighedsforhold for Michael, som manglede denne relation i hans barndom. Således blev han langsomt emotionelt isoleret med

sin træner. Dette var også tilfældet for Lisa. En anden måde at isolere en udøver kan være ved på forskelligt vis at forhindre dem i at tale. Sandras træner sikrede sig altid at være først oppe ved de andre dykkere og begynde at rose hendes præstationer, før hun havde en chance for at reagere.

Michael, Lisa og Sandra manglede nogen at tale med, og dette medvirkede ydermere til isolation af dem. De ønskede ikke at være til besvær i hjemmet, fordi forældrene havde travlt med arbejde og søskende. Michael og Sandra var desuden ikke vant til at tale om følelser. Ydermere havde ingen af klubberne tilgængelig information om, hvad der var acceptabel træneradfærd, og hvor en udøver kunne henvende sig, hvis de oplevede noget ubehageligt. Lisa søgte efter denne information, men fandt den aldrig. Disse forhold gjorde, at Michael, Lisa, Sandra og delvist Louise isolerede sig med deres tvivl, frygt og ubehag.

At gennemleve seksuelle krænkelser

Efter Louise, Michael og Sandra første gang oplevede deres grænser overskredet, forsøgte de at skabe distance til deres træner og dermed undgå, at det skulle ske igen. Michael og Sandra forsøgte at undgå at blive alene med deres træner, mens Louise ikke besvarede de intime beskeder. Følelser af frygt eller ubehag var dominerende i denne tid for udøverne. Alligevel betød den tætte relation, som var blevet opbygget gennem lang tid, at udøverne stadig havde andre følelser i klemme. For Michael var træneren stadig den eneste, som gav ham tryghed og stabilitet i hverdagen, hvilket gav Michael meget ambivalente følelser. Louise følte sig forrådt, da hendes træner afslørede sin personlige interesse i hende, men samtidig havde hun ondt af ham. Hun ønskede ikke at såre ham, ved at fortælle at hun ikke havde de samme følelser for ham. Hun vidste godt, at idrætten var det eneste han havde i sit liv.

Lisa levede et dobbeltliv, hvor hun uden nogens kendskab skulle indgå i en seksuel relation med hendes træner. Deres forhold var kærestelignende, men altid på hans præmisser. Denne form for misbrug afskærer sig fra de tre andre, men der er flere eksempler på dette i VOICE. I Lisas alder ville det ikke være unormalt at få sine første seksuelle oplevelser, men trænerens misbrug af sin autoritet og aldersforskellen gjorde denne relation ulovlig. Trænerens påbud om hemmeligholdelse bevidner om, at han godt var klar over dette.

Trods et indvendigt kaos af følelser forsatte de alle i idrætten, efter deres grænser blev overskredet første gang. For alle fire ændrede trænerens adfærd sig ikke, når der var andre til stede, men for Lisa blev det ubehageligt at komme til træning, pga. den nærkontakt som er i kampsport. Modsat beskrev Louise, Michael og Sandra, at de næsten var i stand til at glemme krænkelserne i de øjeblikke, hvor alt var normalt under træningen. Alle elskede de deres idræt, og kæmpede en indre kamp for ikke at måtte opgive denne. For Louise og Lisa endte det alligevel med at de måtte stoppe på holdet. Sandras far startede i klubben sammen med hende, for at hun kunne fortsætte, og Michael forsatte efter træneren havde forladt klubben.

Tavshed

Lisa var fortvivlet over, at hun ikke måtte fortælle andre om deres forhold. Trænerens begrundelse var, at de ikke ville forstå det. I de resterende tre fortællinger blev udøveren ikke bedt om at tie af deres krænker. Sandra havde svært ved at forstå, hvad der var sket med hende, fordi hun ikke havde ord for det. Hendes forældre havde aldrig talt om seksualitet med hende, og hun vidste ikke at misbrug og overgreb kunne finde sted. Ydermere var hun bange for, at ingen ville tro på hende, og begyndte selv at tvivle på, om det første overgreb var noget hun havde drømt. Det var alle disse tanker, som gjorde hende tavs. For Michael var det særligt skammen, der var grund til, at han ikke ville fortælle nogen om det, der var sket. Samtidig var han opvokset med mange konflikter i hjemmet og ville ikke risikere at være årsagen til flere problemer.

Afslutning på krænkelserforløb

Louise var den eneste, som direkte forsøgte at stoppe krænkelserne. Hun søgte råd hos sin mor, og skrev på baggrund af denne samtale til træneren, at hun ikke ønskede, at han kontaktede hende mere, hvis det ikke handlede om idrætten. Dette viste sig dog ikke at være nok til at stoppe træneren. Efter det andet voldsomme seksuelle overgreb på Sandra var hun, trods den første tavshed, ikke længere i stand til at skjule sine oplevelser for sin mor, men valgte kun at fortælle dele af, hvad der var sket. For Lisa var det primært trænerens dalende interesse, som stoppede misbruget. Først et år senere blev hun, med hjælp fra sin psykiater, i stand til at fortælle hendes forældre, hvad der var sket. Da Michaels far fortalte ham, at træneren stoppede i klubben, følte han en lettelse, men var stadig så skamfuld over, hvad der var sket, at han ikke ønskede, at nogen skulle vide det.

I Sandras klub fandt de aldrig ud af, hvad der var sket. I Michaels klub forsøgte de at lægge låg på sagen ved at bortvise træneren og ikke gøre yderlige ved det. Lisas træner stoppede i klubben uden nogen fik en forklaring. Han fortsatte med sit arbejde i forbundet. Hendes forældre måtte kæmpe for at forhindre dette. Efter medierne og DIF blev involveret, blev de presset til at bortvise ham. Louise forsøgte ihærdigt at overbevise bestyrelsen i hendes klub om, at trænerens adfærd var uacceptabel, men de valgte at bakke op om træneren i stedet. Han fik uden problemer et nyt trænerjob, trods den nye klub var bekendt med anklagerne. Hvis disse klubber havde håndteret sagerne anderledes, kunne de angiveligt have reduceret de krænkede udøveres skadevirkninger. Sagerne viser et behov for øget viden og erfaring med procedurer for sagshåndtering og indførelse af forebyggende tiltag.

Konsekvenser

Louise, som oplevede mildere krænkelser end Michael, Lisa og Sandra, er også den, der har opleveret færrest senfølger. For Louise har det sværeste været at skulle agere i idrætten, mens hendes træner stadig er aktiv træner i samme type idrætsmiljø. Hun møder ham nogle gange til stævner, men undgår at tale med ham. For Michael, Lisa og Sandra har krænkelserne haft store konsekvenser. De har alle tre gennemgået depressioner, haft angst og været i terapi for dette. I dag undgår Michael stadig, at være den sidste i omklædningsrummet efter fodbold med vennerne, og han bryder sig ikke om at være i et stille rum med kun en anden person. Han har haft problemer med sin maskulinitet og kæmper i dag mod dette tabu, som mange misbrugte drenge oplever. Sandra bryder sig stadig ikke om ophold på rastepladser.

Alle deltagerne i VOICE har beskrevet, at det har været meningsfuldt at tage del i projektet. At bidrage til forebyggelse og blive lyttet til i et fagligt og professionelt netværk har givet dem fornyet energi, hvilket har bidraget til et mere positivt syn på dem selv.

Politiske og idrætspolitiske reaktioner på baggrund af VOICE i Europa

De syv lande som har været en del af VOICE er Belgien, Danmark, England, Slovenien, Spanien, Tyskland og Østrig. For disse lande var der stor variation i hvor meget, der tidligere har været fokus på seksuelle krænkelser i idrætten. I Slovenien og Spanien var der før VOICE ikke offentlighed omkring emnet, og man kendte kun få sager. I lande som Danmark, England og Tyskland har der været fokus på emnet siden slut 90'erne. På tværs af de syv lande ses en stor forskel på den medie- og forskningsmæssige dokumentation og den idrætspolitiske bevågenhed. Disse forskelle skinner igennem i forhold til hvilke konsekvenser projektet har haft, og i hvilket omfang det har været muligt at få tidligere krænkede udøvere til at stå frem med deres fortællinger. I Belgien og Tyskland har der sideløbende med VOICE været gennemført nye prævalensstudier, hvor nye tal på hhv. 14 og 37,6 %, har bidraget til et øget fokus (Ohlert, Seidler, Rau, Rulofs, & Allroggen,

2018; Vertommen et al., 2016). I England har der ligeledes været momentum for VOICE efter afsløringerne af omfattende seksuelle krænkelser i engelsk fodbold, hvor mere end 700 tidligere fodboldspillere har anmeldt seksuelle krænkelser, der skulle være fundet sted i deres ungdomsår (BBC, 2017).

For alle de deltagende lande i VOICE har det været svært at få emnet på den politiske dagsorden. I Danmark var kun få specialforbund under DIF repræsenteret, da der blev afholdt national konference i maj 2017, hvilket indikerer, at emnet ikke prioriteres højt. I Belgien fik de med VOICE skabt et øget fokus på emnet, særligt med produktionen af et kort videoklip ”Say NO to sexual violence in sport” med fire kendte eliteatleter, som gik viralt på sociale medier i Belgien. Det fik mange andre krænkede udøvere til at stå frem med det formål at bidrage til større åbenhed og synlighed om emnet (Vertommen, 2017). I Slovenien reproducerede de den samme video med deres egne eliteatleter, for ligeledes at skabe opmærksomhed og interesse for emnet. I Belgien har VOICE efterfølgende været genstand for debat i flere nyhedsartikler, radioindslag, tv-programmer og dokumentarudsendelser.

Fortællingerne, som er kommet frem gennem VOICE, har ført til flere nye politiske initiativer på national plan. Følgende er eksempler på hvilke initiativer for forebyggelse, der er gjort på baggrund af VOICE i andre europæiske idrætsorganisationer.

Østrigske initiativer

Det østrigske idrætsforbund har stillet krav til alle specialforbund om, at der skal være en person, der har det som sin primære opgave at arbejde med forebyggelse. Mod idrætsorganisationens forventning genererede det nye krav ikke modstand i specialforbundene. Tværtimod viste alle forbund interesse og tilmeldte sig igangsætningskonferencen.

Spanske initiativer

I Spanien er der fra politisk side taget initiativ til produktion af uddannelsesmateriale vedrørende forebyggelse af seksuelle krænkelser i idrætten mod både børn og voksne. Desuden er der oprettet en ny velgørenhedsorganisation, som beskæftiger sig med vold og misbrug mod idrætsudøvere.

Engelske initiativer

I England er der blevet stillet myndighedskrav om børnebeskyttelse til gengæld for økonomisk støtte til idrætten, hvilket korresponderer med krav som tidligere er gennemført med succes i Australien og Canada. Ydermere har ”Sport England” øget opmærksomheden på de mindre klubber, som ikke tidligere har modtaget samme vejledning og støtte som de større.

Belgiske initiativer

I Belgien viste ministeren for idræt sin støtte til rådgivning og uddannelse, bl.a. ved en årlig økonomisk støtte til ”Center for Etik i Idræt”, der skal ruste idrætsorganisationer og foreninger til at forebygge krænkelser og skabe udvikling af politikker og få viden om sagshåndtering. Ministeren bekendtgjorde ydermere seks obligatoriske målsætninger for forebyggelse, som skal implementeres i alle idrætsorganisationer i Belgien.

Initiativer til inddragelse af tidligere krænkede udøvere

Et af de store mål med VOICE var, at de tidligere krænkede idrætsudøvere skulle have en central rolle i forebyggelse og at de skulle anerkendes som eksperter på dette område. I England har de oprettet en rådgivende gruppe bestående af seks repræsentanter fra VOICE, som er økonomisk støttet af ”Sport England”. Gruppen mødes hvert kvartal med Mike Hartill (repræsentant fra forskning), ”NWG Network”

(velgørenhedsorganisation som arbejder med seksuelt krænkede børn) og ”Sport England” for at rådgive i børnebeskyttelse og fremtidige politiske strategier. Gruppen bliver desuden inviteret ud til specialforbund, som også ønsker vejledning. I Belgien har de ligeledes oprettet en gruppe med tidligere krænkede udøvere, som skal støtte og forbedre politiske tiltag og uddannelsesprogrammer. Også i Danmark har en gruppe tidligere krænkede udøvere mødt hinanden gennem VOICE. De er i gang med at etablere sig og ønsker i fremtiden at bidrage til forebyggelse i Danmark.

Anbefalinger på baggrund af VOICE

Fortællingerne som er kommet frem gennem VOICE viser, at dette emne er komplekst og sensitivt. I fortællingerne er der flere eksempler på, hvordan træneren skaber muligheder for fysisk eller mentalt, at komme tæt på udøveren, uden nogen personer i det omgivende miljø bemærker eller reagerer på det, de måtte opleve. Dette kan illustrere, at der mangler viden om, hvad man skal se efter, eller at krænkelserne forekommer som accepterede handlinger i det konkrete idrætsmiljø.

De 72 interviews, som er indsamlet med VOICE, viser, at seksuelle krænkelser kan forekomme i alle idrætsgrene og på alle niveauer. Fortællingerne i denne rapport afspejler til dels dette. I udvalget af fortællinger i denne rapport er det kun Sandra, der oplever idrætsspecifikke krænkelssituationer, idet berøringerne fandt sted under vand i det bassin, hvor hun trænede. Det var ydermere kun Sandra, som oplevede krænkelser til træningen. I de øvrige sager fandt krænkelserne sted via sms, i omklædningsrummet, i trænerens hjem eller i trænerens bil. Farezonen er derfor ikke primært knyttet til træningen, men er i høj grad forbundet med de aktiviteter, som sker ud over dette. Derfor bør alle klubber inden for alle idrætsgrene være forpligtiget til definere, praktisere og håndhæve retningslinjer for den acceptable træner-udøver relation. Et godt udgangspunkt for dette kunne være DIF’s leveregler (Bundgaard, Darfelt, Carlsen, Skotte, & Juhl, 2010). Inspiration til disse obligatoriske krav om børnebeskyttelse kan fx findes i Østrig, England og Belgien, som nævnt i de ovenstående afsnit. Derudover udviklede IOC i 2017 et *Toolkit*, som kan støtte de nationale olympiske komiteer i udvikling af politikker og procedurer til at beskytte idrætsudøvere mod seksuelle krænkelser i idrætten (IOC, 2018).

Fortællingerne viser, at grooming kan være yderst svær at genkende og skelne fra den behagelige, omsorgsfulde og engagerede trænerrolle – både for udøveren, forældre og andre i klubben. Trænerens position og omdømme kan spille en væsentlig rolle i groomingprocessen, mens også mangel på den nære familierelation kan få betydning. Derfor er det vigtigt, at også børn og unge udøvere lærer om deres rettigheder og herunder den acceptable træneradfærd. Det er muligt at Louise, Michael, Lisa og Sandras oplevelser kunne være undgået, hvis klubberne havde klare retningslinjer, og hvis forældre og bestyrelser havde diskuteret disse med udøverne. Fortællingerne viser desuden, at det er vigtigt, at udøverne har nogle at tale med, hvis de har spørgsmål om rigtig og forkert. Generelt bør idrætten arbejde på at skabe mere åbenhed om dette emne. Børn og unge bør vide at seksuelle krænkelser kan opstå, og gives et sprog for dette, så de er i stand til at fortælle om deres oplevelser og ikke føler sig alene, hvis de blive krænket. Der bør således være mere tilgængelig og synlig information om, hvor en udøver kan søge hjælp, hvis de oplever seksuelle krænkelser. Den engelske organisation ”NWG Network”, som har været parter i VOICE, har mange eksempler på kampagnemateriale, som dansk idræt kunne lade sig inspirere af.

Louises fortælling er et eksempel på seksuel krænkelse af mildere karakter, som ydermere ikke involverede fysisk kontakt. Igennem VOICE er flere tilsvarende sager kommet frem, og dette bevidner om en kultur i klubberne, hvor trænere begår sig med en upassende adfærd, som ikke nødvendigvis er ulovlig, men grænseoverskridende for nogle udøvere. Der bør således være fokus på hele krænkelsskontinuummet i

fremtidig forebyggelse. I forlængelse heraf bør der sættes mere fokus på digitale krænkelser og grooming via sociale medier. Denne elektroniske kontakt giver træneren mere tid med udøveren og gør det nemmere at hemmeligholde relationen, hvilket kan være et effektivt redskab for grooming. Grundet den fysiske distance kan udøveren også selv have sværere ved at gennemskue hensigten, som det var tilfældet for Louise. Derfor bør trænere informeres om, i hvilket omfang og hvordan sociale medier og anden elektronisk kommunikation håndteres hensigtsmæssigt. Dette skal ligeledes være synlige retningslinjer, som er tilgængelig for udøvere og forældre.

VOICE har ikke alene ført de enkelte fortællinger frem som ressource for fremtidig forebyggelse. VOICE har også givet de tidligere krænkede udøvere mulighed for at møde andre med tilsvarende oplevelser og stå sammen om at kæmpe for at andre ikke oplever, hvad de gjorde. De danske deltagere i VOICE har dannet en gruppe, og deres viden, indsigt og motivation for forandring kan være en ressource for idrætsorganisationer, der ønsker dialog og styrket forebyggelse. Idrætten bør støtte gruppen i deres mission og gøre brug af dem i det fremtidige arbejde om forebyggelse af seksuelle krænkelser i idrætten. Inspiration til dette kan findes i den engelske VOICE gruppe. Sammen har det europæiske VOICE-netværk af tidligere krænkede udøvere formuleret følgende kernebudskaber for forebyggelse:

- Erkend tidligere fejl – benægtelse og bagatellisering er ikke acceptabel og udsætter en forandring.
- Erkend tilstedeværelsen af seksuelle krænkelser i *din* idræt – være proaktive og ikke modvillig.
- Erkend tidligere, nuværende og fremtidige konsekvenser for dem, der har været udsat for seksuelle krænkelser.
- Erkend værdien af de virkelige erfaringer og brug dem til at fremme det organisatoriske arbejde.

Ud over en understregning af nødvendigheden af at lytte til de stemmer, som modigt beretter om krænkelser i idrættens verden, er anbefalingerne fra VOICE på flere områder en gentagelse af allerede eksisterende anbefalinger og krav. Danmark ratificerede i 1991 Børnekonventionen, der tydeliggør, at medlemsstaterne og disses organisationer skal medvirke til at sikre at alle børn og unge har adgang til krænkelserfrie miljøer. Danske foreninger og øvrige private og kommunale institutioner er i den sammenhæng forpligtet til at leve op til børnekonventionen (UNICEF, 1989). Fra dansk side er det besluttet, at kommunerne skal sikre implementeringen af sammenhængende børnebeskyttelsespolitikker i alle landets kommuner, institutioner og organisationer. Som en understregning af organisationer og foreningers forebyggelsesansvar, så er alle nationale forbund (og disses medlemsorganisationer, der deltager ved OL og ungdoms-OL, forpligtede til at følge *IOC Consensus Statement* fra 2007, der stiller krav om etablering af politikker, strategier og praktikker, som kan forebygge og håndtere seksuelle krænkelser (IOC, 2007).

Det videre arbejde efter VOICE må bestå i at anvende den viden og de ressourcer, som projektet har givet. Disse kan være nyttige redskaber til at efterleve de krav, som er stillet idrætten. Fortællingerne fra de tidligere krænkede udøvere har bl.a. skabt grundlag for et VOICE uddannelsesmateriale, som beskrevet indledningsvist i WP5. Videoklip, der illustrer de autentiske begivenheder, danner rammen for et dialogværktøj, som kan anvendes på fx træneruddannelser. Dette materiale vil blive gjort tilgængeligt for alle klubber i Danmark i løbet efteråret 2018 via VOICE hjemmesiden (VOICE, 2018).

Referencer

- BBC. (2017). Football abuse: Number of victims rises by 181 since April. Retrieved from <https://www.bbc.com/sport/football/40576540>
- Brackenridge, C. (1997). Sexual harassment and sexual abuse in sport. In G. Clarke & B. Humberstone (Eds.), *Researching women and sport* (pp. 126-141). London: Springer.
- Brackenridge, C. (2001). *Spoilsports: Understanding and preventing sexual exploitation in sport*. London: Routledge.
- Brackenridge, C., & Fasting, K. (2005). The grooming process in sport: case studies of sexual harassment and abuse. *School of Sport and Education Research Papers*.
- Brackenridge, C., Fasting, K., Kirby, S., & Leahy, T. (2010). *Protecting Children from Violence in Sport: A review with a focus on industrialized countries* (8889129964). Retrieved from <https://www.unicef-irc.org/publications/588-protecting-children-from-violence-in-sport.html>
- Bundgaard, T., Darfelt, J., Carlsen, H., Skotte, A., & Juhl, K. (2010). *Det uhørte overgreb – om at forebygge seksuelle krænkelser af børn og unge i idrætten*. Retrieved from
- Fasting, K., & Sand, T. S. (2015). Narratives of sexual harassment experiences in sport. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 7(5), 573-588.
- IOC. (2007). *Consensus Statement SEXUAL HARASSMENT AND ABUSE IN SPORT* Retrieved from <https://www.olympic.org/news/ioc-adopts-consensus-statement-on-sexual-harassment-and-abuse-in-sport>
- IOC. (2018). *Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport. IOC Toolkit for IFs and NOCs*. Retrieved from <https://www.olympic.org/athlete365/safeguarding/>
- Leberg, E. (1997). *Understanding child molesters: Taking charge*. London: Sage.
- Mergaert, L., Arnaut, C., Vertommen, T., & Lang, M. (2016). *Study on Gender-based violence in Sport* Retrieved from https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/gender-based-violence-sport-study-2016_en.pdf
- Nielsen, J. T. (2004). *Idrættens illusoriske intimitet [The illusion of sport intimacy]*: Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Ohlert, J., Seidler, C., Rau, T., Rulofs, B., & Allroggen, M. (2018). Sexual violence in organized sport in Germany. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 48(1), 59-68.
- UNICEF. (1989). *Børnekonventionen*. Retrieved from <https://www.unicef.dk/boernekonventionen>
- Vertommen, T. (Producer). (2017). Say No to sexual violence in sport. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=UCImAhwtjVY>
- Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N., Wouters, K., Kampen, J. K., Brackenridge, C. H., Rhind, D. J., . . . Van Den Eede, F. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium. *Child abuse & neglect*, 51, 223-236.
- VOICE. (2018). Voices for truth and dignity – combatting sexual violence in European Sport through the voices of those affected. Retrieved from <http://voicesfortruthanddignity.eu/>
- Williams, Y. (2011). Protecting children from violence in sport: a Unicef Report. *ESLJ*, 9, 72.